

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000- plejeplan

for Naturstyrelsens arealer

i Natura 2000-område nr. 22
Kielstrup Sø

Titel:

Natura 2000-plejeplan for
Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-
område nr. 22 Kielstrup Sø

Udgiver:

Naturstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
www.nst.dk

År:

2012

Foto:

Forside: Torben Ebbensgaard
Øvrige: Naturstyrelsen

Kort:

Naturstyrelsen, på baggrund af kortmaterialer i henhold til tilladelse
G18/1997 (Kort og Matrikelstyrelsen)

ISBN nr.

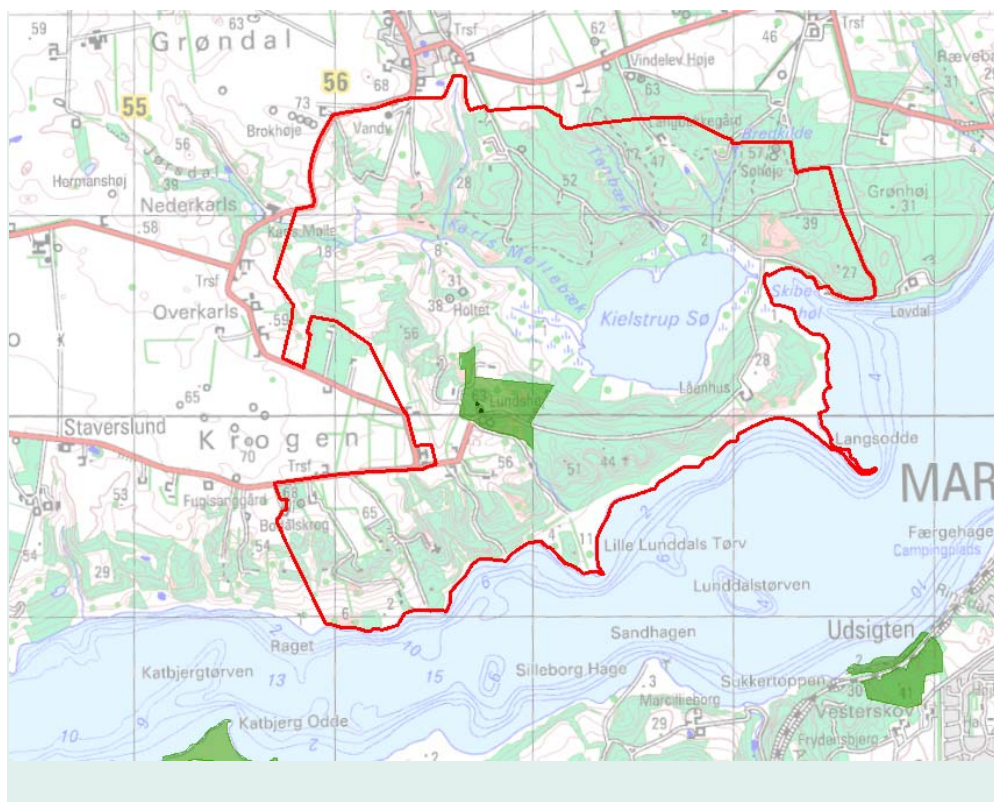
978-87-7279-912-4

Må citeres med kildeangivelse.

Generelt

Naturstyrelsen har udarbejdet Natura 2000-planer for 246 områder i Danmark.

Denne plejeplan følger op på Natura 2000-planen for område N22 *Kielstrup Sø* og vedrører Naturstyrelsens arealer på ca. 11 ha.

Billede 1 Oversigt over Natura 2000-områdets afgrænsning (rød streg) og styrelsens arealer (stærk grøn farve) i området

I denne plejeplan er arealer og indsats opdelt på henholdsvis lysåbne naturtyper og skovnaturtyper. Bemærk, at Naturstyrelsens samlede arealforvaltning i området er omfattet af flere planbestemmelser og retningslinjer end dem, der findes i denne plan.

For supplerende læsning henvises til Naturstyrelsen Aalborgs arealforvaltning 1998 – 2013.

Naturstyrelsen skal udarbejde et resumé af plejeplanen, som skal indgå i en kommunal/statslig Natura 2000-handleplan. Dette resumé er indsat som bilag 1.

Der er udarbejdet en såkaldt miljøvurdering ("SMV") af plejeplanen. Den er indsat som bilag 2.

Plejeplanen skal senest være gennemført med udgangen af år 2015, dog 2021 for skovbevoksede, fredskovspligtige arealer.

Områdebeskrivelse

På kanten af Mariager Fjord ligger Kielstrup Sø. Søen, der er brakvandet, er stærkt næringspåvirket og kan betegnes som en kystlagune. Den gennemstrømmes af en klarvandet kildebæk, Karls Møllebæk. Søen er adskilt fra Mariager Fjord via en sluse, og omgives i øvrigt af moser, kildevæld, hedebakker, overdrev, strandenge, krat og skove med levesteder for en række sjældne planter og dyr. Det meste af området er omfattet af en fredningskendelse.

Knap halvdelen af Natura 2000-området er skovbevokset og domineret af nåletræsplantager, men der findes betydelige arealer med bøgeskove i bakkerne nord og syd for søen. Langs vandløbene er der ofte elle- og askeskove. Et fællestræk for skovnaturtyperne er, at de tidligere ofte har været drevet med stævningsdrift og stadig ofte har tydelig præg af det. Den anden halvdel af området domineres af heder, rigkær, kildevæld, sure overdrev og kalkoverdrev samt enebærkrat.

For en uddybende beskrivelse af Natura 2000-området, herunder præsentation af udpegningsgrundlaget for området, henvises til [Natura 2000-planen](#). På Naturstyrelsens hjemmeside kan der også findes forklaring af begreber mv.

Indenfor området ejer Naturstyrelsen et naturareal med og omkring den markante bronzealderhøj Lundshøj beliggende på områdets højeste punkt (63 m.o.h) Herfra er der en enestående udsigt over søen, de skovklædte bakker og fjorden. Det meste af arealet, som skræner ned mod Kielstrup Sø er lysåben natur med især overdrev, men også med indslag af bøgeskov.

Tabel A Naturtyper i plejeplanen

Naturtype	Nr.	Navn	Areal ejet af NST (ca. ha)
Lysåbne naturtyper	4030	Tør hede	<1
	6230	Surt overdrev	5
			6
Skovnaturtyper	9110	Bøg på mor	2
			2
<i>Ialt</i>			7

Tabel A viser Naturstyrelsens arealer med naturtyper i området.

Mål og plejetiltag

I dette afsnit beskrives Naturstyrelsens mål for lysåbne naturtyper og skovnaturtyper i denne planperiode. Der kan være flere mål for et givent areal med en naturtype.

Desuden præsenteres de typer af pleje/drift, som styrelsen forventer at anvende. På et givent areal kan der forekomme mere end én slags pleje/drift.

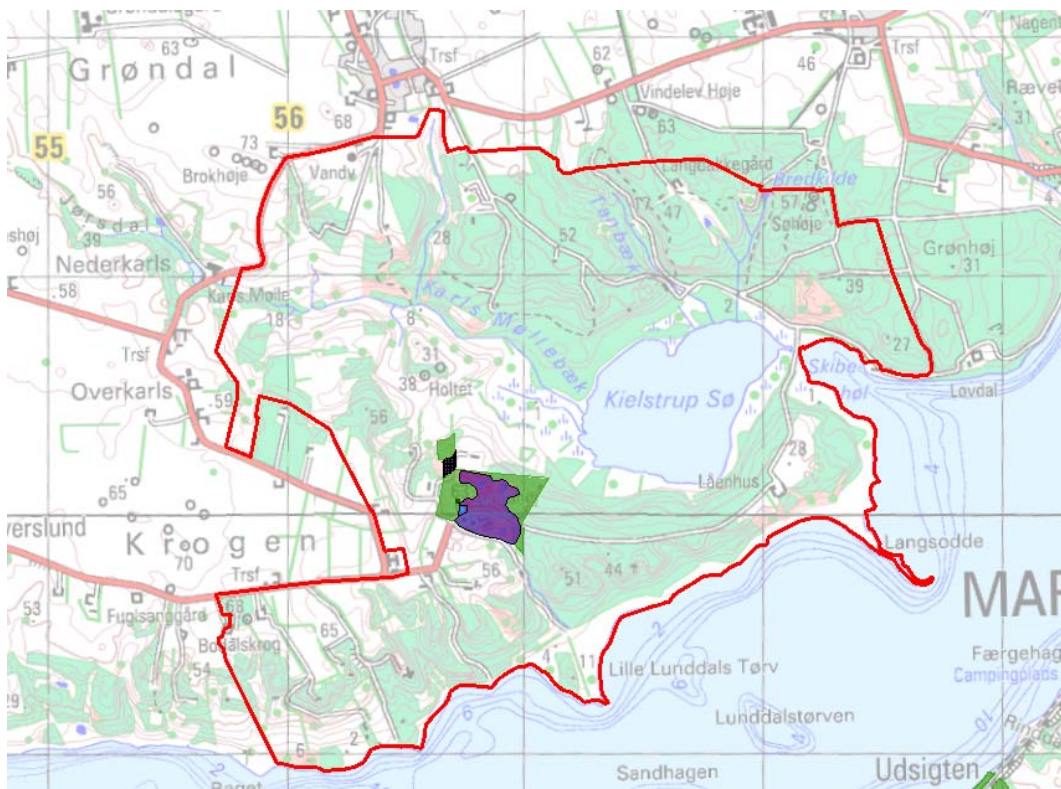
Arealtallene i tabellerne udtrykker Naturstyrelsens bud på omfanget af de enkelte plejetiltag.

❖ Lysåbne naturtyper

Der foretages *løbende* pleje ved græsning og slåning på heder og overdrev på ca. 6 ha.

Tabel B Mål for lysåbne naturtyper

		Periodens mål	Ha (ca.)
4030	Tør hede	Naturtypebevarende pleje	<1
6230	Surt overdrev	Naturtypebevarende pleje	5

Billede 2 Kort, som viser arealer med lysåbne naturtyper, der løbende plejes (lilla farve).

Tabel C Pleje af hensyn til lysåbne naturtyper

		Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
4030	Tør hede	Bekæmpelse af invasive arter	eksisterende	<1
		Rydning af opvækst	eksisterende	<1
		Græsning	eksisterende	<1
6230	Surt overdrev	Bekæmpelse af invasive arter	eksisterende	2
		Rydning af opvækst	eksisterende	5
		Græsning	eksisterende	5

I tabel C er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

Som det ses, er al plejen allerede foreskrevet/igangsat tidligere.

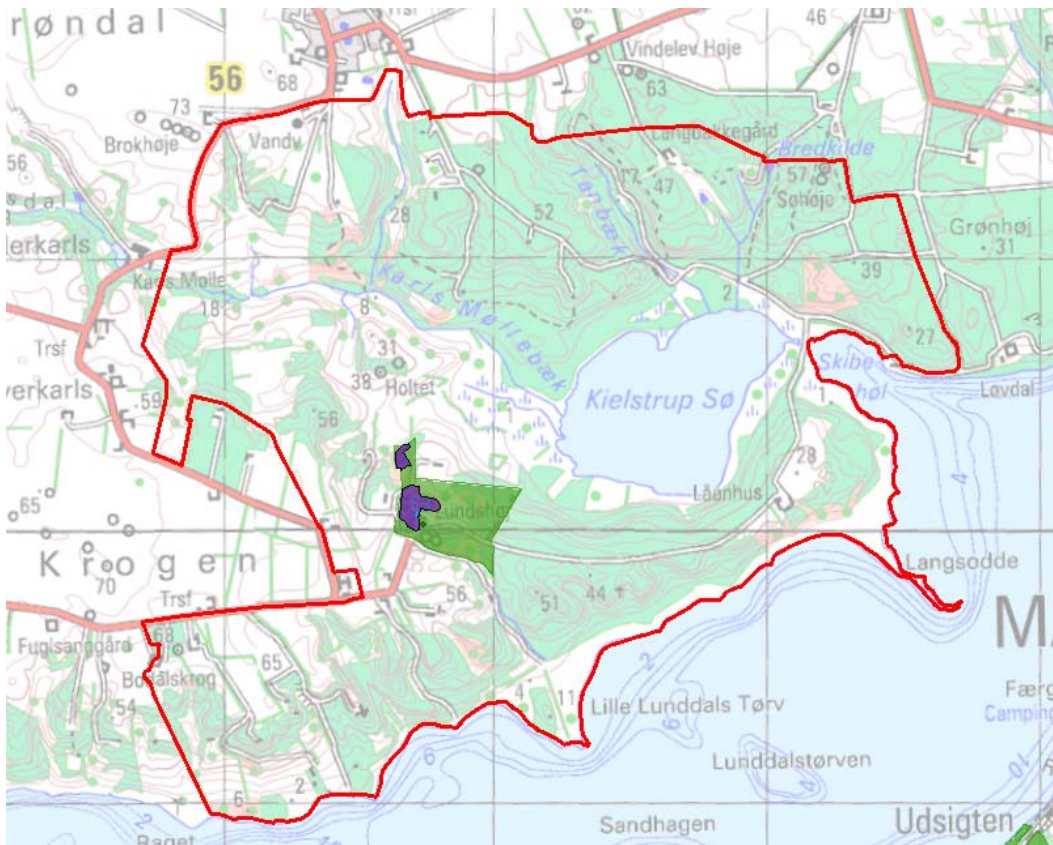

❖ Skovnaturtyper

Skovnaturtyper sikres ved udlæg til urørt skov, der som supplerende sikring samtidig er udlagt som græsningsskov.

Tabel D Mål for skovnaturtyper

		Periodens mål	Ha (ca.)
9110	Bøg på mor	Naturlig dynamik	2
		Sikring af naturtypen	2

Billede 3 Kort, som viser arealer med indsats for skovnaturtyper (lilla farve).

Tabel E Forvaltning af skovnaturtyper

		Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
9110	Bøg på mor	Urørt skov	eksisterende	2
		Græsningsskov	eksisterende	2

I tabel E er der en opdeling til to kategorier:

- "Eksisterende driftsplan mv.": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor den pågældende drift/pleje allerede forekommer eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at tiltaget skal gennemføres.
- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der først er blevet fastlagt med denne plejeplan.

Som det ses, er al indsatsen allerede foreskrevet/igangsat tidligere.

Bilag

Bilag 1: Resumé af plejeplan for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område N22 Kielstrup Sø

Indenfor området ejer Naturstyrelsen et naturareal med og omkring den markante bronzealderhøj Lundshøj beliggende på det højeste punkt (63 m.o.h) Herfra er der en enestående udsigt over søen, de skovklædte bakker og fjorden. Det meste af arealet, som skrånede ned mod Kielstrup Sø er lysåben natur med især overdrev, men også med indslag af bøgeskov.

Tabel a Kortlagte naturtyper på Naturstyrelsens arealer i området

Naturtype	Nr.	Navn	Areal ejet af NST (ca. ha)
Lysåbne naturtyper	4030	Tør hede	<1
	6230	Surt overdrev	5
			6
Skovnaturtyper	9110	Bøg på mor	2
			2
<i>Ialt</i>			7

Indsats for naturtyperne

I det følgende angives Naturstyrelsens planlagte indsats for *naturtyperne* på udpegningsgrundlaget. Indsatsen er beskrevet i 2 tabeller:

- Lysåbne naturtyper
- Skovnaturtyper

I tabel b og c skelnes mellem "Eksisterende driftsplan mv." og "Nyt", da der allerede ifølge driftsplaner m.m. for styrelsens arealer skal ske en drift/pleje, der bidrager til at gennemføre plejeplanen. I dette område gælder det for hele den planlagte indsats.

Tabel b Planlagt indsats for lysåbne naturtyper

Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
Bekæmpelse af invasive arter	eksisterende	2
		2
Rydning af uønsket opvækst	eksisterende	6
		6
Græsning	eksisterende	6
		6

Tabel c Planlagt indsats for skovnaturtyper

Plejetiltag	Eksisterende driftsplan mv. eller nyt	Ha (ca.)
Urørt skov	eksisterende	2
		2
Gamle driftsformer i skov	eksisterende	2
		2

Bilag 2: Miljøvurdering af Natura 2000-plejeplanen

Den enkelte plejeplan skal i henhold til lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 om miljøvurdering af planer og programmer have sin egen miljørapport. Rapporten skal indeholde de oplysninger, der følger af bilag 1 i loven.

Der er også udarbejdet en miljøvurdering af Natura 2000-planen, som ligger på Naturstyrelsens hjemmeside: [Miljørapport for Natura 2000-planen](#)

a) Planens indhold og hovedformål samt andre relevante planer

❖ Indhold

Det primære indhold i plejeplanen for Naturstyrelsens areal er en oversigt over planperiodens mål og plejetiltag for naturtyper og arter på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

❖ Formål

Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen på Naturstyrelsens andel af Natura 2000-området. Indsatsen i 1. planperiode skal sikre eksisterende naturværdier på udpegningsgrundlaget og indlede en proces, der genopretter eventuel akut truet natur under hensyntagen til eventuelle modstridende naturinteresser.

❖ Relevante planer

Plejeplanen følger op på Natura 2000-planen for området. Udover at være omfattet af plejeplanen, er Naturstyrelsens arealer også underlagt andre interne retningslinjer for arealforvaltningen. I det omfang der måtte være modstrid mellem dem og plejeplanen, vil plejeplanen blive fulgt.

Det statslige areal er omfattet af fredningen "Kielstrup Sø med omgivelser".

b) Nuværende miljøstatus og nul-alternativet

Områdets nuværende miljøstatus er gennemgået i Natura 2000-planen for det aktuelle område, hvorfor der henvises til denne.

Hvis ikke plejeplanen for 1. planperiode iværksættes vil skovene alene blive drevet i henhold til bl.a. principperne om naturnær skovdrift, da arealerne er omfattet Naturstyrelsens strategi om naturnær skovdrift og certificeret efter FSC- og PEFC-standarderne for bæredygtigt skovdrift. Det indebærer bl.a., at der arbejdes på at sikre et kontinuerligt skovdække og et stabilt skovklima, foryngelse i skoven baseret på selvsåning og, at skoven hverken sprøjtes eller gødes. Desuden er der i medfør af Naturskovsstrategien udlagt arealer til urørt skov og gamle driftsformer. Alle forekomster af skovnatur vil dog ikke nødvendigvis fastholdes i gunstig bevaringsstatus uden den fremskyndelse af udlægget til urørt skov, som plejeplanen kan medføre.

Ligeledes vil de lysåbne arealer blive drevet i henhold til bl.a. Naturstyrelsens naturplejestrategi. Arealerne vil blive drevet uden gødskning, sprøjtning eller omlægning. Alle forekomster af naturtyper vil dog ikke nødvendigvis fastholdes i gunstig bevaringsstatus uden den fremskyndelse af plejen, som plejeplanen kan medføre.

c) Miljøforhold i områder, der kan blive væsentligt berørt af plejeplanen

- Den planlagte drift og pleje vil ændre udbredelse og tilstand af forskellige naturtyper.
- Plejeindgrebene (med henblik) på lysåben natur vil påvirke det åbne landskab. De planlagte tiltag i skov vil på sigt medføre ændret skovstruktur. Begge dele vil påvirke områdets rekreative funktioner.

d) Eksisterende miljøproblemer

Der er en række trusler mod naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag, herunder næringsstofbelastning, tilgroning og uhensigtsmæssig drift. Truslerne er systematisk beskrevet i Natura 2000-planen for området, hvorfor der henvises til denne.

e) Relevante internationale miljøbeskyttelsesmål

Plejeplanen er en udmøntning af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver implementeret i dansk lov via miljømålsloven og skovloven. Plejeplanen vil sikre, at areal og tilstand af naturtyper på udpegningsgrundlaget, samt levesteder for arter på udpegningsgrundlaget, ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter.

I henhold til EU's vandrammedirektiv er det overordnede mål at naturlige vandforekomster opnår "god tilstand". Direktivet er implementeret via miljømålsloven og skal realiseres med vandplanerne. Arbejdsdelingen mellem vandplanerne og Natura 2000-planerne (og dermed plejeplanerne) er således, at vandplanlægningen tager sig af vandkvalitet i vandløb, større søer, kystvande og fjorde, mens Natura 2000-planlægningen tager sig af småsøer og hydrologien på naturarealer som f.eks. rigkær og andre engarealer.

Natura 2000-direktiverne er blandt EU's bidrag til gennemførelsen af en række internationale biodiversitetskonventioner som f.eks. Ramsar-konventionen, Bern-konventionen og Bonn-konventionen, samt delmål 11 og 12 blandt de 20 delmål som blev vedtaget ved partsmødet i FN's biodiversitetskonvention i Nagoya i 2010 (Aichi-målene). Delmål 11 og 12 omhandler netop beskyttelse af naturområder og arter.

f) Planens indvirkning på miljøet

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen væsentlig påvirkning	Redegørelse for indvirkning
Biologisk mangfoldighed	X		Den biologiske mangfoldighed knyttet til naturtyper på udpegningsgrundlaget sikres og øges via pleje af naturtyperne overdrev og hede, våd hede, tidvis våd eng og hængesæk. Den planlagte bekæmpelse af problemarter og invasive arter vil påvirke artssammensætningen i området og således modvirke, at problemarter bliver dominerende på bekostning af arter tilknyttet naturtyperne. Den biologiske mangfoldighed knyttet til skovnaturtypen bøg på mor sikres og begunstiges af de planlagte plejetiltag. Den

			planlagte drift og pleje fastholder og/eller genopretter naturtyperne på udpegningsgrundlaget med deres karakteristiske arter. Genopretningen af naturtyperne vil typisk ske på bekostning af mere artsfattige og "trivielle" naturtyper.
Befolkningen	X		Mulighederne for rekreative oplevelser i tilknytning til området sikres eller forbedres via et forbedret naturgrundlag.
Menneskers sundhed		X	
Fauna og flora	X		Natura 2000-planens gennemførelse vurderes ikke at få negative konsekvenser for områdets udpegningsgrundlag, kendte arter på habitatdirektivets bilag IV eller områdets rødlistede arter.
Jordbund		X	
Vand		X	
Luft		X	
Klimatiske faktorer		X	
Materielle goder		X	
Landskab	X		Den planlagte ekstensive drift og naturpleje vil opretholde det lysåbne landskab og opretholde eksisterende udsigter. Plejeplanen bidrager således positivt til bevarelsen af eksisterende landskabelige værdier.
Kulturarv, herunder kirker		X	
Arkitektonisk arv		X	
Arkæologisk arv	X		Den planlagte ekstensive drift og opretholdelse af det lysåbne landskab vil bidrage til at bevare og synliggøre områdets gravhøje og hulveje.

g) Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Plejeplanen forventes ikke at få negative konsekvenser for miljøet, men vil derimod sikre og forbedre områdets naturgrundlag, med fokus på arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget. Der vurderes derfor ikke at være behov for foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet.

h) Grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planen udgør grundlaget for plejeplanens prioriteringer og valg. I de tilfælde hvor der har været forudset en modstrid mellem hensyn til forskellige arter og/eller naturtyper på områdets udpegningsgrundlag, har Natura 2000-planen allerede foretaget denne prioritering.

i) Overvågning

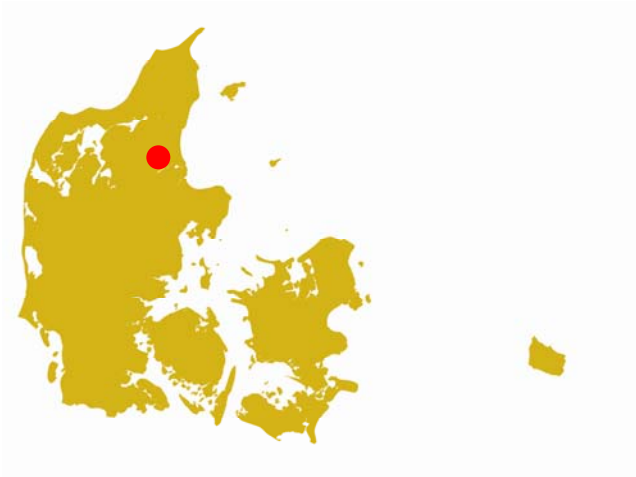
Natura 2000-indsatsen bliver løbende overvåget i forhold til udpegningsgrundlag og naturværdier via NOVANA overvågningsprogram. Desuden afrapporterer Danmark den nationale indsats vedrørende habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne til EU-kommissionen hvert 6. år.

j) Ikke-teknisk resume

I medfør af lovbekendtgørelse nr. 936 af 24. september 2009 er der foretaget en miljøvurdering af plejeplanen for Naturstyrelsens arealer i N22 *Kielstrup Sø*. Plejeplanens formål er at udmønte Natura 2000-planen for de pågældende arealer ved at sikre eller forbedre tilstand og bevaringsprognose for de arter og naturtyper, området er udpeget for at beskytte. Hvis ikke plejeplanen iværksættes, vil skovene alene blive drevet i henhold til bl.a. principperne om naturnær skovdrift, da arealerne er omfattet Naturstyrelsens strategi om naturnær skovdrift og certificeret efter FSC- og PEFC-standarden for bæredygtigt skovdrift. Det indebærer bl.a., at der arbejdes på at sikre et kontinuerligt skovdække og et stabilt skovklima, foryngelse i skoven baseret på selvsåning og, at skoven hverken sprøjtes eller gødes. Desuden er der i medfør af Naturskogsstrategien udlagt arealer til urørt skov og gamle driftsformer. Alle forekomster af skovnatur vil dog ikke nødvendigvis fastholdes i gunstig bevaringsstatus uden den fremskyndelse af udlægget til urørt skov, som plejeplanen kan medføre.

Ligeledes vil de lysåbne arealer blive drevet i henhold til bl.a. Naturstyrelsens naturplejestrategi. Arealerne vil blive drevet uden gødsning, sprøjtning eller omlægning. Alle forekomster af naturtyper vil dog ikke nødvendigvis fastholdes i gunstig bevaringsstatus uden den fremskyndelse af plejen, som plejeplanen kan medføre.

Plejeplanen forventes at sikre og forbedre naturtilstanden i området ved hjælp af ekstensiv drift og pleje af de lysåbne naturtyper på områdets udpegningsgrundlag. Dermed sikres og øges også de landskabelige værdier, herunder bevaring og synlighed af områdets fredede gravhøje, og mulighederne for rekreative oplevelser knyttet til lysåben natur.

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

Haraldsgade 53
DK-2100 København Ø
Tlf.: (+45) 72 54 30 00

www.nst.dk